

Pályázati felhívás
az Európai Örökség címre történő felterjesztés elnyerésére

2014. április 30.

Az emberi erőforrások minisztere (a továbbiakban: miniszter) 2014-ben is meghirdeti az Európai Örökség cím elnyerésére pályázni kívánó helyszínek számára a nemzeti szintű előzetes kiválasztásra vonatkozó pályázatot.

Az Európai Bizottság az Európai Örökség címmel (melynek alapja a 2006-ban indult kormányközi kezdeményezés) **az európai integrációt, eszméket és történelmet idéző és szimbolizáló helyszínekre** kívánja felhívni a figyelmet.

Az Európai Örökség cím általános célkitűzése, hogy az európai polgároknak, különösen a fiataloknak, az **európai történelem és kulturális örökség közös értékeire** és elemeire alapozva megerősítse **az Európai Unióhoz való tartozás** érzését, megszilárdítsa **a nemzeti és regionális sokszínűség** elismerését és élénkítse a kultúrák közötti párbeszédet. Ennek érdekében a cím azon helyszínek szimbolikus értékének hangsúlyozására és ismertségének növelésére törekszik, amelyek **jelentős szerepet töltek be Európa történelmében és kultúrájában és/vagy az Európai Unió építésében.**

A cím kiválasztási és ellenőrzési szabályait az Európai Örökség címre vonatkozó európai uniós fellépés létrehozásáról szóló, 2011. november 16-i 1194/2011/EU európai parlamenti és tanácsi határozat¹ tartalmazza. A címre pályázó helyszíneknek szánt útmutatóban² az eljárásokkal kapcsolatban további magyarázat olvasható.

Az Európai Örökség cím különbözik a kulturális örökség területén meglévő más kezdeményezésektől, mint pl. az UNESCO Világörökség Jegyzékétől, a szellemi kulturális örökség megőrzéséről szóló UNESCO egyezménytől vagy az Európa Tanács kulturális útvonalaival, amennyiben:

- a címet csak olyan helyszínek viselhetik, amelyek Európa és/vagy az Európai Uniót létrehozó integráció történetében kulcsszerepet játszottak;
- nem a helyszín szépsége vagy építészeti érdeme, hanem szimbolikus értéke számít;
- nem a helyszínek megőrzését, hanem az ott folytatott tevékenységek és oktatási vetület áll a középpontban, különös tekintettel a fiatalokra;
- elősegíti és erősíti a címet viselő helyszínek közötti kapcsolatokat, az egymástól történő tanulás érdekében, új lendületet adva a címet viselő helyszíneknek.

A tagállamok az EU határozattal szabályozott ütemterv szerint terjeszthetik elő az Európai Örökség címre javasolt helyszíneiket, amelyekről az Európai Bizottság szakértői testülete dönt. Az EU határozat alapján **Magyarország először 2014-ben javasolhatott legfeljebb négy helyszínt.**

Az Európai Bizottság számára felterjesztendő hazai helyszínek kiválasztása érdekében – a miniszter a belügyminiszterrel együttműködve – pályázatot ír ki, az Európai Örökség címre történő 2015. évi felterjesztés elnyerésére.

¹ Magyar nyelven: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:303:0001:0009:HU:PDF>
Angol nyelven: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:303:0001:0009:HU:PDF>

² http://ec.europa.eu/culture/tools/actions/documents/ehl-guidelines-candidate-sites_en.pdf

A pályázaton az egyes helyszínek önállóan, továbbá nemzeti tematikus helyszínként, illetve transznacionális helyszínként indulhatnak.

Fogalmak

Helyszín: Az adott helyhez kötődő műemlékek, természeti, víz alatti, régészeti, ipari vagy városi helyszínek, kultúrtájak, emlékhelyek, kulturális javak és tárgyak, valamint a szellemi örökség, beleértve a kortárs örökséget is.

Transznacionális helyszín:

- a) különböző tagállamokban található helyszínek, amelyek közös pályázat benyújtása érdekében valamely meghatározott témára összpontosítanak, vagy
- b) a legalább két tagállam területén elhelyezkedő helyszín.

Nemzeti tematikus helyszín: ugyanazon tagállamban található helyszínek, amelyek közös pályázat benyújtása érdekében valamely meghatározott témára összpontosítanak.

Pályázók köre

Pályázatot nyújthatnak be a helyszínek tulajdonosai, vagyonkezelői vagy az azokkal megállapodást kötött szervezetek, vagy ezek hiányában a helyszín szellemiségéhez kötődő szervezetek.

A nemzeti tematikus helyszín esetében a koordinátorként kijelölt helyszín nyújthatja be a közös pályázatot.

A transznacionális helyszín esetében jelen pályázat keretében magyarországi helyszín csak akkor nyújthat be pályázatot, amennyiben e helyszín a transznacionális pályázat koordinátora.

A 2006-ban indult kormányközi együttműködésben Európai Örökség címet elnyert helyszínek³ továbbra is használhatják a címet. Az EU határozat szerinti Európai Örökség címre történő felterjesztésre az új cím elnyerése érdekében e helyszínek is pályázhatnak annak érdekében, hogy jogosultak legyenek az Európai örökség cím új logójának használatára, valamint az időközönként tartandó monitoring folyamatban való részvételre.

Pályázat benyújtásának módja

Pályázni a mellékelt pályázati formanyomtatvány benyújtásával lehet. Valamennyi pályázó helyszínnek ki kell töltenie az A. részben foglalt formanyomtatványt, ezen kívül a transznacionális helyszínre pályázóknak a B. részben foglalt, a nemzeti tematikus helyszínre pályázó helyszíneknek pedig a C. részben foglalt formanyomtatványt is ki kell tölteniük.

A transznacionális helyszín esetében a transznacionális helyszín koordinátora által benyújtandó pályázatnak tartalmaznia kell a pályázatban érintett valamennyi helyszín által kitöltött formanyomtatványt. A transznacionális helyszín koordinátora köteles a pályázathoz csatolni a részt vevő helyszín(ek)re vonatkozóan az adott tagállamok illetékes nemzeti szervének egyetértő nyilatkozatát.

³ http://www.culture.gouv.fr/culture/politique-culturelle/patrimoine_europeen/patrimoine_europee.pdf

A pályázatot elektronikus és postai úton is meg kell küldeni az alábbi címre és e-mail-címre:

Postacím:

Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ

Budapest

1535 Budapest

Pf. 721

E-mail:

eoc@forsterkozpont.hu

A borítékon és az e-mailben tárgyként az EÖC hivatkozás megjelölése szükséges.

A pályázat benyújtásának nyelve magyar. Amennyiben a helyszín kiválasztásra kerül, a pályázó köteles gondoskodni a pályázat angol nyelvre fordításáról.

A pályázat terjedelme – lehetőség szerint – képekkel és a térképekkel együtt ne haladja meg a 30 oldalt (Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret).

Felvilágosítás kérhető: az info@forsterkozpont.hu e-mail-címen.

Határidő

A pályázatok benyújtásának határideje: **2014. június 30.** A késedelmesen benyújtott pályázat elutasításra kerül.

Hiánypótlás

Hiányosan beadott pályázat esetén a pályázó 15 napon belül köteles a hiánypótlási felhívásnak eleget tenni. Ha a pályázó ennek a megadott határidőn belül nem, vagy nem a hiánypótlási felszólításban foglaltak szerint tesz eleget, a pályázat a rendelkezésre álló dokumentum alapján kerül elbírálásra; amennyiben az nem lehetséges, a pályázat elutasításra kerül.

A pályázatok értékelése, kiválasztási szempontok

A pályázatokat a formai értékelést követően, a miniszter által felkért tagokból álló szakértői tanácsadó testület értékeli. A testület értékelése az EU határozatban meghatározott célkitűzések figyelembevételével, valamint az EU határozat 7. cikkében megjelölt alábbi szempontok alapján történik:

a) **A címre pályázó helyszín olyan hely, amely szimbolikus európai értéket képvisel, és jelentős szerepet töltött be Európa történelmében és kultúrájában és/vagy az Unió építésében.** A címre pályázó helyszíneknek így az alábbi kritériumok közül egynek vagy többnek a teljesülését kell igazolniuk:

i) határokon átnyúló vagy páneurópai jelleg: hatásuk és vonzerejük miként terjed túl egy adott tagállam nemzeti határain;

ii) helyük és szerepük az európai történelemben és az európai integrációban, kapcsolódásuk jelentős európai eseményekhez, személyekhez vagy mozgalmakhoz;

iii) helyük és szerepük az európai integráció alapjául szolgáló közös értékek kialakításában és előmozdításában.

b) A címre pályázó helyszínek projektet nyújtanak be, amelynek végrehajtását legkésőbb a kijelölés évében kezdik meg, és amely az alábbi elemeket tartalmazza:

- i. a helyszín európai jelentőségének tudatosítása, mindenekelőtt megfelelő tájékoztató tevékenységek, táblák elhelyezése és személyzeti képzés révén;
- ii. olyan oktatási tevékenységek szervezése, különösen a fiatalok számára, amelyek hozzájárulnak Európa közös történelmének és közös, mégis különböző örökségének mélyebb megértéséhez, és amelyek erősítik az összetartozás érzését;
- iii. a többnyelvűség népszerűsítése és a helyszínek megismerhetőségének elősegítése több uniós nyelv használatával;
- iv. részvétel a címben részesülő helyszínek hálózatának tevékenységeiben a tapasztalatok megosztása és közös projektek kezdeményezése céljából;
- v. az érintett helyszín európai szintű ismertségének és vonzerejének növelése, többek között a korszerű technológiák, valamint a digitális és interaktív eszközök nyújtotta lehetőségek kiaknázása, illetve az egyéb európai kezdeményezések és e fellépés közötti szinergiák kialakítása révén.

Ha a helyszín sajátosságai lehetővé teszik, érdemes olyan művészeti és kulturális tevékenységeket szervezni, amelyek elősegítik az európai kulturális szakemberek, művészek és gyűjtemények mobilitását, ösztönzik a kultúrák közötti párbeszédet, valamint a kulturális örökség, illetve a kortárs művészeti és alkotói tevékenység közötti kapcsolatok kialakítását.

c) A címre pályázó helyszínek munkatervet nyújtanak be, amely az alábbi elemeket tartalmazza:

- i. a helyszín gondos kezelésének biztosítása, beleértve a célok és a mutatók meghatározását;
- ii. a helyszín védelmének és a jövőbeli generációk számára való megőrzésének biztosítása a vonatkozó örökségvédelmi szabályozásnak megfelelően;
- iii. a helyszínek felkészítése a látogatók színvonalas fogadására (pl. történelmi bemutatás, a látogatók tájékoztatása, táblák elhelyezése);
- iv. a helyszín megismerhetőségének biztosítása a nyilvánosság lehető legszélesebb köre számára, többek között a helyszín e célból történő átalakítása vagy a munkatársak képzése révén;
- v. a fiatalokra fordított különleges figyelem, például azáltal, hogy a helyszínre való eljutásuk elsőbbséget élvez;
- vi. a helyszín fenntartható turisztikai célpontként való népszerűsítése;
- vii. egységes és átfogó kommunikációs stratégia kidolgozása a helyszín európai jelentőségének kiemelésére;
- viii. annak biztosítása, hogy a helyszín kezelésében a lehető legjobban érvényesüljenek a környezetvédelmi szempontok.

Döntés / A nemzeti szintű kiválasztás szintjén:

A tanácsadó testület részletes indokolással ellátott javaslatot tesz a miniszternek az Európai Örökség cím elnyerésére az Európai Bizottság felé felterjesztendő helyszínekre. A miniszter a testület javaslatának beérkezését követően a fenti kritériumok alapján dönt az EU határozatban meghatározott célkitűzéseknek leginkább megfelelő, pályázati évenként legfeljebb két helyszínről, és döntéséről értesíti a pályázókat. A miniszter a kiválasztott legfeljebb két helyszín pályázatát 2015. március 1-jéig megküldi az Európai Bizottság részére.

Transznacionális helyszín esetében a miniszter döntését a koordinátor szerepet betöltő helyszínre, valamint a transznacionális helyszín egészére vonatkozóan hozza meg, a részt

vevő tagállamok illetékes nemzeti szervének a részt vevő helyszínrre vonatkozó egyetértő nyilatkozatát nem bírálhatja felül. Döntéséről értesíti az érintett nemzeti szervet.

Ha a transznacionális helyszín megfelel az EU határozat 7. cikkében foglalt valamennyi kritériumnak, a kiválasztás során elsőbbséget élvez.

Döntés / Az Európai Bizottság szintjén:

Az Európai Bizottság az Európai testület – amely 13 független szakértőből álló testület – véleménye alapján hozza meg döntését 2015. első negyedévében. Az EU határozat 11. cikkének 2. bekezdése szerint kiírásonként, tagállamonként egy helyszín díjazható az Európai Örökség címmel.

Melléklet:

- A. pályázati formanyomtatvány **valamennyi pályázó helyszín** részére
- B. pályázati formanyomtatvány **transznacionális helyszínek** pályázói részére
- C. pályázati formanyomtatvány **nemzeti tematikus helyszínek** pályázói részére